

**लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळास
राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ,
नवी दिल्ली यांचेकडून मंजूर झालेल्या कर्जास हमी देण्याबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक:-संकीर्ण-२००८/प्र.क्र.३६/अर्थबळ.

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- १४/११/२००८.

- वाचा :**
१. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शासन हमी-१०९९/ प्र.क्र.६८/शासन हमी. दिनांक ५ नोव्हेंबर, १९९९.
 २. शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य क्रीडा विभाग
क्र.एलएस१०९३/१५/विधयो-१, दिनांक २६ ऑगस्ट, १९९३.
 ३. शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य क्रीडा विभाग
क्र.एलएस१०९५/ प्र.क्र.२६८/विधयो-२, दिनांक ५ डिसेंबर, १९९६.
 ४. शासन शुध्दीपत्रक, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य क्रीडा विभाग
क्र. एलएस१०९७/ प्र.क्र.५९/ विधयो-२, दिनांक २६ ऑगस्ट, १९९७.
 ५. व्यवस्थापकीय संचालक, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ, मुंबई यांचे पत्र
क्रमांक एलएसव्हीएम/व्यसं/प्रकल्प/ २२८५, दिनांक ८.२.२००५

शासन निर्णय :

राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली यांचेकडून विविध व्यवसायाकरिता कर्ज उपलब्ध होण्यासाठी महामंडळाने सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार एकूण रु.५०.०० कोटी (अक्षरी रु.पन्नास कोटी) इतक्या कमाल मर्यादेपर्यंतच्या कर्जास ठोकहमी देण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

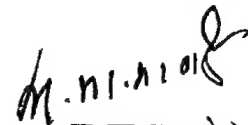
२. सदर ठोक हमी रुपये ५०.०० कोटीची मुदत दिनांक ३१ मार्च २०१२ पर्यंत वैध राहील.
३. राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली यांच्या समवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.
 - अ) शासन हमी एकूण रु.५० कोटी इतक्या कर्जाच्या रकमेपुरतीच सिमीत राहील.
 - ब) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्लीकडील कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.
 - क) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाकडून कर्ज फेडीत कसुरी झाल्यास कर्जाच्या वसूली करिता पुरेशा मत्तेची प्रतिभूती म्हणून घेतल्या नंतरच कर्ज मंजूरी करेल. तसेच सदर मत्तेची तपासणी वेळोवेळी व कमीत कमी सहा महिन्यातून एकदातरी करील.
 - ड) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली यांनी प्रकल्पांना कर्ज मंजूरी देताना, ते वर्धनक्षम आहेत याची खात्री करून घ्यावी.
 - इ) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. कडून देय असलेल्या हमीशुल्काचा पहिला हप्ता वसूल करून शासनाकडे भरेल व कर्जाचा पहिला हप्ता लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळास वितरीत करेल. तद्नंतर शासनास देय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाने शासनाकडे केल्याशिवाय पुढील कोणताही कर्जाचा हप्ता राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली, हे लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळास वितरीत करणार नाही. तथापि असा कर्जाचा हप्ता वितरीत करावयाचा असल्यास राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळाने देय हमी शुल्काचा भरणा प्रथम शासनाकडे करणे बंधनकारक राहील.
 - ई) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जाचे लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. यांच्या मार्फत लाभार्थ्यांना वाटप केल्यानंतर लाभार्थ्यांमार्फत कर्जाचा योग्य विनियोग होतो याची आवश्यक ती तपासणी करावी. यामध्ये कसूर झाल्यास सदर बाब शासनाच्या निदर्शनास आणावी व कर्ज वितरण तात्काळ बंद करावे.

- फ) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्लीकडून लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या.च्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल सोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये शासनास दर सहा महिन्यांनी (३१ मार्च /३० सप्टेंबर) सादर करेल.
- ग) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. यांच्या कडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रक्कम देण्याबाबत होणाऱ्या कसुरीची शासनास ९० दिवसांच्या आत सूचना देणे राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ (N.S.C.F.D.C) यांच्यावर बंधनकारक असेल.
- घ) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. कडील कर्ज वसूलीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळाला हमीपूर्वतेकरीता शासन हमीची प्रतिभूती म्हणून वापर करता येणार नाही. लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाच्या चल / अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव (Auction) करून वसूलीचा निर्णय झाल्यास एक समिती स्थापन करावी व त्या समितीमध्ये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा एक प्रतिनिधी व वित्त विभागाचा एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा.
- भ) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळाने लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. यांना मंजूर केलेल्या कर्जाच्या आदेशामध्ये नमूद केलेल्या परतफेडीच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज फेडीच्या शेवटच्या हप्त्याच्या दिनांकास हमी संपुष्टात येईल. सदर वेळापत्रकात नमूद केलेल्या विहित कालावधीसाठीच शासन हमी लागू राहील. या कालावधीनंतर राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळाला शासन हमी आवाहनीत करता येणार नाही.
४. वरील (अ) ते (भ) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास सर्व शासन हमी आपोआप अवैध होईल.
५. राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली, यांच्याकडून लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या.ला मंजूर करण्यात आलेल्या प्रत्येक कर्जासंबंधीचा स्वतंत्र प्रस्ताव त्याबाबतच्या निविष्टी प्रपत्रासह (Input Proforma) महामंडळाने शासनाकडे मंजुरीसाठी पाठवावा. हमी मंजूरी आदेशातील अटी व शर्तीची पूर्तता झाल्याची खात्री करून घेण्याची जबाबदारी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाची राहील. अशी खात्री केल्यानंतरच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून कर्ज घेण्यासाठी अनुमती देण्यात येईल. राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली, यांच्याकडून लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. यांना वेळोवेळी मंजूर केलेल्या कर्जाच्या परतफेडीच्या वेळापत्रकाची माहिती मंजुरी आदेशाच्या प्रतीसह सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, वित्त विभागास पाठवेल.
६. लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. रु. ५०.०० कोटीची ठोक हमी अ.क्र.१ येथील शासन निर्णय, वित्त विभाग दिनांक ५ नोव्हेंबर, १९९९ मध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहील:-
- अ) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. हे Principal Debtor राहील.
- ब) देय व्याज हमी शुल्क तसेच अधिपरिव्यय (Over head cost) यांची पूर्णपणे वसूली होऊ शकेल अशा दराने व्याज आकारणी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ लाभार्थ्यांना कर्ज वाटप करतांना करेल.
- क) वरीलप्रमाणे ज्या लाभार्थ्यांना कर्ज देण्यात येते त्या लाभार्थ्यांची पतयोग्यता व योग्य प्रतिभूती यांची छाननी व खात्री करून घेण्याची एक यंत्रणा लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ कार्यान्वित करेल. त्याचप्रमाणे कर्ज फेडीस कसुरी झाल्यास कर्ज मंजूर / शिफारस करणाऱ्या अधिकाऱ्यावर कारवाई करण्यात येईल व त्यांचे या संबंधीचे अधिकार काढून घेण्यात येतील.
- ड) ज्या जिल्हा / क्षेत्रात कर्ज फेडीतील कसुरीचे प्रमाण समाधानकारक नसेल अशा जिल्हा / क्षेत्रामध्ये नव्याने कर्ज मंजूर करता येणार नाही. याची खात्री करून घेण्यासाठी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाकडून योग्य ती यंत्रणा कार्यान्वित करण्यात येईल.
- इ) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. हे शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय इतर कोणतेही कर्ज घेणार नाही.
- ई) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या.ने दर तीन महिन्यांनी कर्ज मंजूर झालेल्या प्रकल्पाच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / वित्त विभागाकडे सादर करावी.
- फ) लाभार्थ्यांना मंजूर केलेल्या कर्जाची वसूली वेळच्यावेळी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या.ने करावी. लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. ने लाभार्थ्यांकडील कर्ज वसूलीचा तसेच वित्तीय दायित्वाचा अहवाल दर तीन महिन्यांनी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, वित्त विभागास न चुकता सादर करावा.

- ग) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या.ने विहीत कार्यपध्दतीने लेखा परिक्षीत (Audited) केलेल्या व संस्थेने मान्य केलेल्या संस्थेच्या लेखाची एक प्रत प्रत्येक वर्ष संपल्यानंतर चार महिन्याच्या आत शासनास सादर करावी.
७. **हमी शुल्क**
- अ) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. यांस प्र.श.प्र.व. हमीशुल्काचा दर रु.२/- असा राहिल. हे हमीशुल्क ज्या कालावधीकरीता देय राहिल त्या कालावधीतील कोणत्याही दिवशी कमाल अदत्त असलेल्या कर्ज आणि व्याजाच्या एकूण रकमेवर (total maximum outstanding amount) देय राहिल.
- ब) हमी शुल्काचा भरणा दर ६ महिन्यांनी करण्यास व्यवस्थापकीय संचालक, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. हे जबाबदार असतील. प्रत्येक वित्तीय वर्षाच्या ३१ मार्च आणि / अथवा ३० सप्टेंबर, रोजी अदत्त असलेल्या घटना साक्षेप दायित्वावर (Contingent Liability) अनुज्ञेय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा १ एप्रिल आणि / अथवा १ ऑक्टोबर रोजी करावा.
- क) हमी शुल्काचा भरणा केल्यानंतर त्यामधून प्रथम थकित हमी शुल्कावरील दंडनीय व्याजाची रक्कम वळती करून घेण्यात येईल. नंतर सर्वात जुन्या थकित हमी शुल्काची वसुली त्यानंतर त्यापेक्षा कमी जुन्या थकित हमी शुल्काची वसुली याप्रमाणे रक्कम वळती करून घेण्यात येईल.
- ड) देय हमी शुल्क शासन तिजोरीत भरणा करण्यास महामंडळाकडून कसूर झाल्यास अशा कसूर केलेल्या थकीत रक्कमेवर पहिल्या तीन महिन्यासाठी १६ टक्के दराने व त्या पुढील कालावधीसाठी २४ टक्के दराने व्याज आकारले जाईल.
- इ) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. ने शासन हमी शुल्काची रक्कम "००७५-संकीर्ण, सर्वसाधारण सेवा-१०८-हमी शुल्क" या लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात भरणा करावी. व्यवस्थापकीय संचालक, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. यांनी महामंडळाकडून देय असलेली हमी शुल्काची रक्कम शासकीय कोषागारात नियमितपणे भरणा केली जाते याची खात्री करून घ्यावी.
- ई) हमी शुल्क भरल्याच्या पृष्ठयर्थ चलनाची सांक्षातिक प्रत सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने वित्त विभागास साक्षेपाने पाठवावी.
- फ) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्या. ने देय हमीशुल्काचा भरणा केला नाही तर सदर हमीशुल्क राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळ शासनाकडे भरणा करेल व महामंडळाकडून वसूल करेल, अन्यथा शासन हमी अवैध ठरेल.
८. हा शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग -विधयो -२ यांच्या नस्ती क्र. ६६/२००५ वरील प्रस्ताव व वित्त विभागाचा शा. हमी क्रमांक : ०३/२००८-२००९, नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
९. राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती वित्तीय विकास महामंडळा समवेत कर्ज घेण्यासंबंधी करावयाच्या करारपत्रावर स्वाक्षरी करण्याकरिता सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागातील संबंधीत उप सचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (शासन हमी) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.Maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक-२००८११०७१६००२१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(स. मा. साबळे)

अवर सचिव, वित्त विभाग

प्रति.

सचिव, सामाजिक, न्याय व विशेष सहाय्य विभाग. मंत्रालय, मुंबई.
व्यवस्थापकीय संचालक, राष्ट्रीय अनुसूचित जाती जमाती
वित्तीय विकास महामंडळ, नवी दिल्ली
वित्त विभाग, (साऊ/शासकीय हमी कार्यासन), मंत्रालय, मुंबई.
संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग कल्याण,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे

विभागीय समाजकल्याण अधिकारी, मुंबई विभाग, नवी मुंबई
व्यवस्थापकीय संचालक, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ
मर्या, मुंबई
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेय / लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१२, मुंबई/नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

ANNEXURE A

**Proforma in which the information in respect of repayment of loan and financial liability of the borrower is to be submitted by the lending institute to the Government every six month
(1st April/ 1st Oct)**

- 1 Name of Lending Institute:
- 2 Principal Debtor:
- 3 Name of Administrative Dept:
- 4 Guarantee No:
- 5 Date of Validity of Guarantee:
- 6 Report for the period from: To

Guarantee & Repayment during the period

(Rupees)

	Principal	Interest	Total
Outstanding guarantee at beginning of the period			
Additional guarantee sanctioned, if any during the period			
Total Outstanding			
Repayment			
Balance at end of the period			

7 Payment of Guarantee fees

(Rupees)

Outstanding Amount	G . F.	Penal Fee	Total
Outstanding at the Beginning			
G. F. Paid (Rs.)			
Date			
Challan No.			
Balance at end of the period			

8 Types of assets taken as security against amount of loan / outstanding

Description Secured	Estimated Value	How
(i)		
(ii)		
(iii)		
Total		

(P.T.O.)

9 Types of inspection of assets / due diligence by lending institute during last 6 months to ensure loans are properly secured.	
10. Financial Health of Principal Debtor (I) Total Turnover of the Principal Debtor (II) Total Profits (iii) % of profits as % of loan amount	
11. Is in the opinion of lending institute, the borrowing institute in a position to service the debt against which government guarantee is given	
12. Is in view of the lending institute, the borrowing institute being managed efficiently	
13. If not, type of corrective action proposed to be taken by lending institute	
14. Has the lending institute ensured that no further loans have been taken by the borrowing institute since the government guarantee was given	
15. Has the lending institute ensured that the guarantee fees has been paid to the Government in order to keep the guarantee alive and valid	